Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

23. jaanuar 2025 *

Eelotsusetaotlus – Tarbijakaitse – Ebaausad kaubandustavad – Direktiiv 2005/29/EÜ – Artikkel 7 – Eksitav tegevusetus – Ostukutse – Oluline teave – Tarbijale esitatav teave hinna arvutamise viisi kohta – Elektrienergia pakkumine veebis – Hinnakalkulaator – Tarbijale kohaldatava hinna suurendamise protsendimäära märkimine

Kohtuasjas C-518/23,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) 27. juuli 2023. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. augustil 2023, menetluses

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

versus

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: Euroopa Kohtu asepresident T. von Danwitz kuuenda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud A. Kumin (ettekandja) ja I. Ziemele,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V., esindaja: *Rechtsanwalt* P. Wassermann,

– NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* T. Höch,

– Euroopa Komisjon, esindajad: P. Kienapfel, P. Ondrůšek ja I. Rubene,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT 2005, L 149, lk 22), artikli 7 lõiget 1 ja lõike 4 punkti c.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (tarbijakaitsekeskuste ja -ühingute föderaalliit, Saksamaa; edaspidi „föderaalliit“) ja NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH seoses elektrienergia pakkumuse väidetavalt eksitava reklaamiga.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2005/29 põhjendused 6, 7, 14 ja 18 on sõnastatud järgmiselt:

„(6) Seega ühtlustab käesolev direktiiv liikmesriikide õigusaktid, mis käsitlevad ebaausaid kaubandustavasid, sealhulgas ebaausat reklaami, mis kahjustavad otseselt tarbijate majandushuve ja seeläbi kaudselt seaduskuulekate konkurentide majandushuve. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele kaitseb käesolev direktiiv tarbijaid kõnealuste ebaausate kaubandustavade oluliste tagajärgede eest, kuid tunnistab, et teatud juhtudel võib nende mõju olla tarbijatele tühine […]

(7) Käesolev direktiiv käsitleb kaubandustavasid, mis on otseselt seotud tarbija poolt toodete suhtes tehtavate tehinguotsuste mõjutamisega […]

[…]

(14) On soovitav, et eksitavad kaubandustavad hõlmaksid neid tavasid, sealhulgas eksitavat reklaami, mis tarbijat eksitusse viies takistavad teda tegemast teadlikke ja seega tõhusaid valikuid. Kooskõlas eksitavat reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ja tavadega liigitab käesolev direktiiv eksitavad tavad eksitavaks tegevuseks ja eksitavaks tegevusetuseks. Tegevusetuse osas sätestab käesolev direktiiv piiratud hulga olulist teavet, mida tarbija vajab teadlike tehinguotsuste tegemiseks. Sellist teavet ei pea avaldama kõigis reklaamides, vaid ainult juhul, kui ettevõtja teeb ostukutse, mis on käesolevas direktiivis selgelt määratletud mõiste. Käesoleva direktiiviga võetud täieliku ühtlustamise lähenemisviis ei takista liikmesriike sätestamast siseriiklikes õigusaktides konkreetsete toodete, näiteks kollektsiooniesemete või elektrikaupade, põhiomadusi, millest mitteteavitamist ostukutse tegemisel loetakse oluliseks […]

[…]

(18) Kõiki tarbijaid tuleks kaitsta ebaausate kaubandustavade eest; Euroopa Kohus on […] pidanud reklaamialaste kohtuasjade lahendamisel vajalikuks uurida mõju kujuteldavale tüüpilisele tarbijale. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele ning võimaldamaks selles sisalduvate kaitsemehhanismide tõhusat rakendamist võtab käesolev direktiiv võrdluse aluseks mõõdukalt teavet omava ja mõõdukalt tähelepaneliku ning ettevaatliku keskmise tarbija vastavalt Euroopa Kohtu tõlgendusele, võttes samuti arvesse sotsiaalseid, kultuurilisi ja lingvistilisi näitajaid; kuid hõlmab samuti sätteid, millega välditakse nende tarbijate ärakasutamist, kes neile iseloomulike omaduste tõttu on iseäranis kahjustatavad ebaausate kaubandustavade tõttu […] Keskmise tarbija test ei ole statistiline test. Siseriiklikud kohtud või asutused peavad iga juhtumi puhul kasutama keskmise tarbija tüüpilise reaktsiooni kindlaksmääramisel oma otsustusvõimet, võttes arvesse Euroopa Kohtu kohtupraktikat.“

4 Direktiivi artiklis 2 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

d) *ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad* […] – ettevõtjapoolne tegevus, tegevusetus, teguviis või esitusviis, kommertsteadaanne, sealhulgas reklaam ja turustamine, mis on otseselt seotud toote reklaamimise, müügi või tarnimisega tarbijatele;

[…]

i) *ostukutse* – kommertsteadaanne, milles on nimetatud toote omadused ja hind kommertsteadaande edastamisvahendile kohasel viisil ja mis seega võimaldab tarbijal ostu sooritada;

[…]“.

5 Direktiivi artiklis 7 on ette nähtud:

„1. Kaubandustava loetakse eksitavaks, kui see konkreetses olukorras, võttes arvesse kõiki selle iseärasusi ja asjaolusid ning kommunikatsioonivahendiga seotud piiranguid, jätab välja olulise teabe, mida keskmine tarbija antud olukorras vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks ja seega paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei teeks.

2. Eksitavaks tegevusetuseks loetakse samuti seda, kui ettevõtja, võttes arvesse lõikes 1 kirjeldatud asjaolusid, varjab selles lõikes nimetatud olulist teavet või esitab seda ebaselgelt, arusaamatult, mitmetähenduslikult või ebaõigel ajal või ei määratle kaubandustava kaubanduslikku eesmärki, kui see ei ilmne juba kontekstist, ja juhul, kui see paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud.

3. Kui kaubandustava järgimisel kasutatav kommunikatsioonivahend seab ruumilisi või ajalisi piiranguid, siis võetakse teabe väljajätmise üle otsustamisel arvesse nimetatud piiranguid ning meetmeid, mida ettevõtja on võtnud, et kõnealune teave tarbijale muul viisil kättesaadavaks teha.

4. Ostukutse puhul loetakse oluliseks alljärgnev teave, kui see ei ilmne juba kontekstist:

[…]

c) hind koos maksudega või juhul, kui toote olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis ning vajadusel täiendavad veo-, kohaletoimetamise või postikulud või, kui neid kulusid ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist;

[…]“.

Saksa õigus

6 3. juuli 2004. aasta seaduse, millega keelatakse ebaaus konkurents (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb; *BGBl.* 2010 I, lk 254), põhikohtuasjas kohaldatava 28. mail 2022 kehtinud redaktsiooni (edaspidi „UWG“) eesmärk on eeskätt võtta Saksa õigusse üle direktiiv 2005/29.

7 UWG § 5a lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Ebaausalt toimib ka isik, kes eksitab tarbijat või muud turuosalist, jättes esitamata olulise teabe,

1) mida tarbija või muu turuosaline vajab antud olukorras teadlike tehinguotsuste tegemiseks ja

2) mille esitamata jätmine võib mõjutada tarbijat või muud turuosalist tegema tehinguotsust, mida ta muidu ei oleks teinud.

[…]

3. Selle hindamisel, kas oluline teave on jäetud esitamata, tuleb arvesse võtta:

1) kaubandustava järgimisel kasutatava kommunikatsioonivahendi seatud ruumilisi ja ajalisi piiranguid ning

2) kõiki meetmeid, mida ettevõtja on võtnud, et teha teave tarbijale või muule turuosalisele kättesaadavaks muul viisil kui kaubandustava järgimisel kasutatava kommunikatsioonivahendi abil.“

8 UWG § 5b lõikes 1 on sätestatud:

„Kui kaupu või teenuseid pakutakse koos teabega nende omaduste ja hinna kohta kommunikatsioonivahendit arvestades sobival viisil, nii et keskmine tarbija saab tehingu sõlmida, loetakse oluliseks § 5a lõike 1 tähenduses alljärgnev teave, kui see ei ilmne otseselt kontekstist:

[…]

3) koguhind või juhul, kui kauba või teenuse olemusest tulenevalt ei ole hinda võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis ning vajaduse korral täiendavad veo-, kohaletoimetamise või postikulud või kui neid kulusid ei ole võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist;

[…]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

9 NEW Niederrhein Energie und Wasser, kes tegutseb kogu Saksamaa territooriumil, tarnib elektrienergiat eeskätt tarbijatele, kellel on salvestav elektriküttesüsteem (edaspidi „kütteks kasutatav elektrienergia“). Nii müüb see äriühing oma klientidele eelkõige madalama hinnaga elektrit tipptunnivälisel ajal, milleks on teatav ajavahemik öösel, kusjuures see elekter on mõeldud süsteemis salvestamiseks.

10 Eelotsusetaotlusest nähtub, et nende klientide kütteks ja muul otstarbel kasutatava elektrienergia tarbimist võib arvestada kas eraldi või koos. Koos arvestamise korral kasutatakse kahetariifset arvestit, millel on kaks ajamit, mis registreerivad elektritarbimise: üks madalama hinnaga tipptunnivälisel ajal ja teine täishinnaga ülejäänud ajal.

11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et kliendid võivad madalama hinna kohaldamise ajal tarbida lisaks kütteks kasutatavale elektrienergiale ka muul otstarbel kasutatavat elektrienergiat, kusjuures viimati nimetatud tarbimist ei saa eraldi registreerida. Osa elektrienergia jaotusvõrgu ettevõtjaid määrab elektritarnijatele sellises olukorras nn kompenseeriva lisakoguse (edaspidi „kompenseeriv kogus“), mille tulemusel osa madala hinnaga registreeritud elektritarbimisest arvestatakse ümber täishinnaga elektritarbimiseks ning milleks on kindel protsendimäär.

12 NEW Niederrhein Energie und Wasser, kes kannab elektrienergia jaotusvõrgu ettevõtjate määratud kompenseeriva koguse üle oma klientidele, võimaldab avalikkusel oma veebisaidil www.new-energie.de kasutada elektrihinna kalkulaatorit. Seda saavad kasutada ka isikud, kes tarbivad kütteks kasutatavat elektrit ja kellel on kahetariifne arvesti. Huvitatud isikud peavad selleks sisestama kalkulaatorisse oma sihtnumbri ning kas tegeliku või eeldatava tarbimiskoguse madala ja täishinna kehtimise ajal. Kalkulaator koostab seejärel hinnapakkumise, millega kliendid võivad nõustuda ja seega sõlmida elektritarnelepingu NEW Niederrhein Energie und Wasseriga.

13 Föderaalliit on seisukohal, et asjaolu, et kalkulaatori kasutamisel ei ilmne asjaomasele tarbijale üle kantud kompenseerivat kogust, kujutab endast eksitava tegevusetuse keelu ja seega UWG rikkumist. Kalkulaatori esitatud lõplik hind on tema sõnul nimelt tegelikust hinnast madalam, kuna see ei võta arvesse kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud protsendimäära.

14 Föderaalliit palus Saksamaa pädevatel kohtutel nii esimeses kui ka apellatsiooniastmes kohustada NEW Niederrhein Energie und Wasserit eeskätt lõpetama kütteks kasutatava elektrienergia tarnepakkumuse reklaam sellisel kujul, et tarbijale ei tehta lepingu sõlmimise protsessi käigus, täpsemalt elektrienergia hinna arvutamisega seoses sõnaselgelt teatavaks kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud protsendimäära, mida kohaldatakse juhul, kui kütteks kasutatavat elektrienergia tarbimist arvestatakse koos muul otstarbel kasutatava elektrienergia tarbimisega, kasutades kahetariifset arvestit.

15 Kuna kohtud jätsid selle nõude rahuldamata, esitas föderaalliit kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, Bundesgerichtshofile (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus), korrates oma nõuet selline reklaam lõpetada.

16 Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja vastustaja koostatud müügilepingu tüüptingimustes – mille kohta asjaomane isik peab eeskätt kütteks kasutatava elektrienergia tarnepakkumusele internetis nõustumuse andmise käigus kinnitama, et ta on nendega tutvunud – on täpsustatud, et elektrienergia kohaliku jaotusvõrgu ettevõtja määrab kindlaks madalama hinnaga öise ajavahemiku ja kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud protsendimäära. Samuti on seal märgitud, et selle geograafilise piirkonna võrguettevõtja, kus on põhikohtuasja kassaatori registrijärgne asukoht, kehtestas selleks 25%.

17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et elektrienergia tarnepakkumuse reklaam, mis tuleneb sellest, et tarnija võimaldab kasutada veebipõhist hinnakalkulaatorit, kujutab endast „ostukutset“ asjakohaste Saksa õigusnormide tähenduses, millega on üle võetud eeskätt direktiivi 2005/29 artikli 7 lõige 4.

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab aga, et kuna tarbija lõplik tehinguotsus, st otsus sõlmida elektritarneleping, tehakse juba lepingu sõlmimise protsessi algatamisel, ei ole põhikohtuasja vastustaja koostatud müügilepingu tüüptingimustes olev viide kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud protsendimäärale eeskätt ajalistel põhjustel sobiv tema teavitamiskohustuse täitmiseks. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab eeskätt, et teave hinna arvutamise viisi kohta tuleks anda kalkulaatori kasutamisel, näidates asjaomase isiku suhtes kohaldatava kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud täpse protsendimäära. Nii võimaldaks selle protsendimäära arvesse võtmine elektrihinna arvutamisel tarbijatel võrrelda põhikohtuasja vastustaja pakkumust teiste tarnijate pakkumustega.

19 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul tuleks föderaalliidu poolt talle esitatud rikkumise lõpetamise hagi rahuldada, kui tuleb asuda seisukohale, et teave, mille põhikohtuasja vastustaja peab esitama direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 1 ja lõike 4 punkti c alusel hinna arvutamise viisi kohta, peab sisaldama kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud täpset protsendimäära, nii et asjaomane isik, kes teab, kui palju ta elektrienergiat tarbib, saaks hinna iseseisvalt arvutada. Selline tõlgendus oleks kooskõlas direktiivi eesmärgiga, milleks on tagada tarbijakaitse kõrge tase, ning selle võib tuletada õiguslikust kontekstist, kuhu direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 punkt c kuulub.

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et tarbijal on vaja seda teavet, et teha teadlik tehinguotsus, ja et selle olulise teabe esitamata jätmine võib mõjutada teda tegema tehinguotsust, mida ta muidu ei oleks teinud.

21 Lisaks kinnitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kuigi apellatsiooniastme kohus leidis, et põhikohtuasja vastustajal ei olnud võimalik esitada teavet kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud täpse protsendimäära kohta, mida kohaldatakse konkreetse võrguga hõlmatud geograafilises piirkonnas, kuna elektrienergia jaotusvõrgu ettevõtjad enamasti seda teavet ei avalda, ei tuvastanud see kohus siiski, et põhikohtuasja vastustajal ei olnud võimalik seda teavet neilt ettevõtjatelt saada.

22 Samas märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 punktis c kasutatud väljendit „hinna arvutamise viis“ võib tõlgendada ka nii, et piisab sellest, kui tarbijat teavitatakse üldiselt hinna arvutamise seisukohast olulistest elementidest.

23 Neil asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas hinna arvutamise viisi puudutav teave, mida ettevõtja on [direktiivi 2005/29] artikli 7 lõike 1 ja lõike 4 punkti c kohaselt kohustatud tarbimispõhise hinnakujunduse puhul esitama, peab olema selline, et tarbija saab selle teabe alusel iseseisvalt hinna arvutada, kui ta teab oma tarbimist?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

24 Kõigepealt tuleb märkida, et eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja pooled on eriarvamusel küsimuses, kas hinnakalkulaator, mille kasutamist elektritarnija oma veebisaidil võimaldab ning mille abil saab asjaomane tarbija arvutada eeskätt kütteks kasutatava elektrienergia tarbimise eest kuus tasumisele kuuluva hinna, peab sisaldama teavet kompenseeriva koguse jaoks kehtestatud täpse protsendimäära kohta, mida elektritarnija selle tarbija suhtes kohaldab, nii et tarbija, kes teab oma elektritarbimist, saaks selle hinna iseseisvalt arvutada.

25 Neil asjaoludel soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma eelotsuse küsimusega sisuliselt teada, kas direktiivi 2005/29 artikli 7 lõiget 1 ja lõike 4 punkti c tuleb tõlgendada nii, et elektritarne pakkumuse internetis reklaamimisel peab teave hinna arvutamise viisi kohta sisaldama muutuva komponendi – näiteks kompenseeriva koguse – täpset protsendimäära, mida elektritarnija kohaldab asjaomase tarbija suhtes, nii et tarbija saaks olukorras, kus ta teab oma elektritarbimist, selle hinna iseseisvalt arvutada.

26 Tuleb meenutada, et üksnes niisugune kaubandustava, mis on eelnevalt kvalifitseeritud „ostukutseks“, kuulub direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 kohaldamisalasse, samas kui kõikidele teistele kaubandustavadele, sealhulgas ostukutsetele kohaldatakse direktiivi artikli 7 lõigete 1–3 ja 5 nõudeid (12. mai 2011. aasta kohtuotsus Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punkt 24).

27 Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et elektritarne pakkumuse reklaam hinnakalkulaatori kaudu, mille kasutamist tarbijale võimaldatakse elektritarnija veebisaidil, kujutab endast „ostukutset“ direktiivi 2005/29 artikli 2 punkti i tähenduses, tuleb märkida, et see säte määratleb selle mõiste kui „kommertsteadaan[d]e, milles on nimetatud toote omadused ja hind kommertsteadaande edastamisvahendile kohasel viisil ja mis seega võimaldab tarbijal ostu sooritada“.

28 Lisaks on Euroopa Kohus täpsustanud, et reklaami erivormina kehtib ostukutse suhtes rangem teavitamiskohustus vastavalt direktiivi 2005/29 artikli 7 lõikele 4 koostoimes selle direktiivi põhjendusega 14 (12. mai 2011. aasta kohtuotsus Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punkt 28).

29 Seega peab mis tahes ostukutse sisaldama direktiivi 2005/29 artikli 7 lõikes 4 loetletud olulist teavet, mida tarbija vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks. Sellise teabe hulka kuulub selle sätte punkti c kohaselt hind koos maksudega või juhul, kui toote olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis.

30 Direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 punkti c sõnastusest tuleneb kõigepealt, et lõpphinna esitamist tuleb eristada selle hinna arvutamise viisi ära näitamisest; järgmiseks, et toote olemus määratleb olukorra, kus ettevõtja ei saa põhjendatult seda hinda eelnevalt arvutada, ning lõpuks, et kui ettevõtja ei saa seda hinda ära näidata, peab ta selgitama, kuidas hind arvutatakse, ehk teisisõnu ära tooma lõpphinna arvutamise viisi.

31 Seega, kui elektrienergia tarnimise lõpphinda ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, kuna see sõltub potentsiaalselt teatavatest elementidest, näiteks elektritarnijal lasuvatest kuludest, mille osas viimasel ei ole kaalutlusõigust ja mis on muutuvad – või nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, mis ei sõltu tarbija poolt tegelikult tarbitud elektrienergia kogusest –, siis teave sellise elemendi – nagu on kompenseeriva koguse tõttu kohaldatav hinna suurendamise protsendimäär – kohaldamise kohta, mille ettevõtja arvab lõpphinna sisse, on hõlmatud väljendiga „hinna arvutamise viis“ direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 punkti c tähenduses ja on sellisena oluline teave, mida tarbija vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks.

32 Lisaks on direktiivi 2005/29 artikli 7 lõikes 1 sätestatud, et sellist ostukutset, millega on tegemist põhikohtuasjas kõne all oleva reklaami puhul, peetakse eksitavaks, kui see jätab välja olulise teabe, mida keskmine tarbija antud olukorras vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks, ja seega paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei teeks.

33 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et sellises ostukutses, nagu on kõne all põhikohtuasjas, peab olema märgitud selline oluline teave nagu kompenseeriva koguse tõttu kohaldatava hinna suurendamise protsendimäära kohaldamine, kui keskmine tarbija vajab seda antud kontekstis teadliku tehinguotsuse tegemiseks.

34 Tuleb märkida, et direktiivi 2005/29 sätete tõlgendamiseks on mõiste „tarbija“ peamise tähtsusega. Direktiiv võtab võrdluse aluseks mõõdukalt teavet omava ja mõõdukalt tähelepaneliku ning ettevaatliku keskmise tarbija, võttes arvesse sotsiaalseid, kultuurilisi ja lingvistilisi näitajaid (12. mai 2011. aasta kohtuotsus Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punkt 22).

35 Reklaami eksitava olemusega seoses peavad liikmesriigi kohtud võtma arvesse mõõdukalt teavet omava ja mõõdukalt tähelepaneliku ning ettevaatliku keskmise tarbija taju (12. mai 2011. aasta kohtuotsus Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Tuleb lisada, et nagu tuleneb direktiivi 2005/29 põhjendusest 18, ei ole mõiste „keskmine tarbija“ statistiline mõiste ning liikmesriigi kohtud ja asutused peavad kasutama konkreetses olukorras sellise tarbija tüüpilise reaktsiooni kindlaksmääramisel oma otsustusvõimet.

37 Direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 punkti c sõnastus ei näe siiski ette, kuidas peab ettevõtja tarbijat hinna arvutamise viisist teavitama.

38 Lisaks ei pruugi asjaomase toote olemusest ning eelkõige selle toote tootmis-, tarne- või lõppkasutuse tingimustest tulenevalt olla ettevõtjal võimalik eelnevalt ja täpselt teada kõiki lõpphinna komponente, mistõttu ta ei saa tarbijale selle hinna arvutamise viisi teatavaks teha nii, et huvitatud isik saaks ise hinna arvutada.

39 Järelikult ei saa hinna arvutamise viisi kohta antava teabe täpsusaste tähendada seda, et tarbijal peab selle teabe alusel olema võimalik ise hind arvutada ja jõuda seega lõpliku arvulise tulemuseni.

40 Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivis 2005/29 ei ole sisalda täpseid nõudeid selle kohta, mil määral ja millisel viisil tuleb olulist teavet edastada (vt selle kohta 8. veebruari 2017. aasta kohtuotsus Carrefour Hypermarchés, C-562/15, EU:C:2017:95, punkt 37).

41 Nii võib teave hinna arvutamise viisi kohta direktiivi artikli 7 lõike 4 punkti c tähenduses seisneda näiteks protsendimäärade vahemikus või täpses, kuid kohaldamise seisukohast tingimuslikus protsendimääras või ka eelnevalt kindlaksmääratud protsendimääras, millega kaasneb märge, et selle tase võib ettevõtja tahtest sõltumatute muutuvate tegurite tõttu aja jooksul muutuda.

42 Direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 4 punkti c sellist tõlgendust kinnitab direktiivi artikli 7 üldise ülesehituse analüüs.

43 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et direktiivi 2005/29 artikli 7 lõike 2 kohaselt sisaldab selline ostukutse nagu põhikohtuasjas käsitletav reklaam eksitavat tegevusetust eelkõige siis, kui ettevõtja varjab teavet hinna arvutamise viisi kohta või esitab seda ebaselgelt, arusaamatult, mitmetähenduslikult või ebaõigel ajal ning kui see paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud.

44 Sellest tuleneb, et ettevõtja on kohustatud esitama kõik hinna arvutamise elemendid. Samuti peab ettevõtja edastama kõik need elemendid viisil, mis võimaldab keskmisel tarbijal teha teadlikku tehinguotsust.

45 Teiseks tuleb vastavalt direktiivi 2005/29 artikli 7 lõikele 1 kaubandustava eksitavat laadi hinnata, võttes eelkõige arvesse selle tava faktilist konteksti, kõiki selle iseärasusi ning kommunikatsioonivahendiga seotud piiranguid. Direktiivi artikli 7 lõige 3 näeb omakorda ette, et teabe väljajätmise üle otsustamisel võetakse arvesse kasutatava kommunikatsioonivahendi seatud ruumilisi ja ajalisi piiranguid ning meetmeid, mida ettevõtja on võtnud, et kõnealune teave tarbijale muul viisil kättesaadavaks teha (vt selle kohta 12. mai 2011. aasta kohtuotsus Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punktid 53 ja 54).

46 Nendest sätetest tuleneb, et sellise teabe ulatust, mis puudutab hinna arvutamise viisi ja mille ettevõtja peab ostukutse raames esitama, tuleb hinnata eelkõige ostukutse faktilise konteksti ja kasutatud kommunikatsioonivahendi alusel (vt selle kohta 12. mai 2011. aasta kohtuotsus Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punkt 55, ja 26. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, punkt 27).

47 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et ei ole tõendatud ega ilmselge, et asjaomase kaubandustava puhul kasutatav kommunikatsioonivahend, st hinnakalkulaator, mille kasutamist põhikohtuasja vastustaja oma veebisaidil võimaldab, seab ruumilisi või ajalisi piiranguid.

48 Samas peab eelotsusetaotluse esitanud kohus selleks, et määrata kindlaks teabe ulatus, mille ettevõtja peab hinna arvutamise viisi kohta esitama, võtma arvesse põhikohtuasjas kõne all oleva reklaami faktilist konteksti.

49 Sellega seoses väidab põhikohtuasja vastustaja esiteks – mille tõelevastavuse väljaselgitamine ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse –, et tal ei ole põhjendatult võimalik reklaamis näidata kompenseeriva koguse täpset protsendimäära. Ta väidab seega, et Saksamaa territooriumil tegutsevad elektri jaotusvõrgu ettevõtjad kasutavad mõnikord erinevaid ja aja jooksul muutuvaid protsendimäärasid, mistõttu juhul, kui ta peaks reaalajas teatama tarbijatele täpselt sellise

protsendimäära, peaks ta küsima iga päev kõigilt neilt ettevõtjatelt, ega nad seda elementi juhuslikult muutnud ei ole. Selline toimimisviis kasutaks aga põhikohtuasja vastustaja sõnul ülemäära ressursse.

50 Teiseks nähtub eelotsusetaotlusest, et hinnakalkulaatori tehtud pakkumusi kuvav reklaam sisaldab linki põhikohtuasja vastustaja koostatud müügilepingu tüüptingimustele. Selles dokumendis annab ettevõtja tarbijale teada, et kohaliku võrgu ettevõtja määrab kindlaks ajavahemiku öösel, mil kohaldatakse madalamat hinda, ja kompenseeriva koguse tõttu kohaldatava protsendimäära ning et selles geograafilises piirkonnas, kus asub tema registrijärgne asukoht, on selleks protsendimääraks 25%.

51 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et põhikohtuasjas kõne all oleva ostukutse faktilises kontekstis ei saa asuda seisukohale – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist –, et selle ostukutse puhul esineb „eksitav tegevusetus“ direktiivi 2005/29 artikli 7 lõigete 1 ja 4 tähenduses tingimusel, et link müügilepingu tüüptingimustele, milles on esitatud andmed kompenseeriva koguse tõttu kohaldatava protsendimäära kohta, kuvatakse nähtaval viisil ja tarbija nõustumine pakkumusega sõltub tehniliselt sellest, kas tarbija kinnitab, et ta on nende tingimustega tutvunud; see võimaldab tagada, et tarbija teeb oma tehinguotsuse teadlikult.

52 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2005/29 artikli 7 lõiget 1 ja lõike 4 punkti c tuleb tõlgendada nii, et veebis avaldatud kommertsteadaande kaudu tehtud ostukutse puhul ei pea teave hinna arvutamise viisi kohta tingimata sisaldama sellise muutuva komponendi nagu kompenseeriv kogus täpset protsendimäära, mida elektritarnija kohaldab asjaomase tarbija suhtes, nii et viimane saaks olukorras, kus ta teab oma elektritarbimist, selle hinna iseseisvalt arvutada, tingimusel et teadaandes on märgitud, et selline protsendimäär on põhimõtteliselt kohaldatav, ning esitatud selle võimalik suurusjärk ja seda mõjutavad elemendid, võimaldades nii keskmisel tarbijal teha teadlikku tehinguotsust.

Kohtukulud

53 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv), artikli 7 lõiget 1 ja lõike 4 punkti c

tuleb tõlgendada nii, et

veebis avaldatud kommertsteadaande kaudu tehtud ostukutse puhul ei pea teave hinna arvutamise viisi kohta tingimata sisaldama sellise muutuva komponendi nagu kompenseeriv kogus täpset protsendimäära, mida elektritarnija kohaldab asjaomase tarbija suhtes, nii et viimane saaks olukorras, kus ta teab oma elektritarbimist, selle hinna

iseseisvalt arvutada, tingimusel et teadaandes on märgitud, et selline protsendimäär on põhimõtteliselt kohaldatav, ning esitatud selle võimalik suurusjärk ja seda mõjutavad elemendid, võimaldades nii keskmisel tarbijal teha teadlikku tehinguotsust.

Allkirjad